

Üldandmed

Tegevuse nimetus

Jõgevamaa turvalisuse nõukogu

Lõuna-Eesti heaolufoorumi teemakäsitlus „Turvalisuse edendamine – kas Kükametsa või Toompea asi?“

Tegevuse eestvedaja ja korraldamisse kaasatud pooled

Tartumaa Omavalitsuste Liit koostöös Lõuna-Eesti maakondadega

Toimumisaeg

5. märts 2021

Kontakt, viide kodulehele või mujale, kust saab leida tegevuse kohta infot

<https://heaolufoorum.ee/teematoad/turvalisuse-edendamine>

Tegevuse kirjeldus

Tausta kirjeldus

Keskenduti kogukondade heaolule ja turvalisusele. Kes peab seisma selle teema eesotsas maakonna, omavalitsuse ja kogukonna tasandil? Mis on kellegi ülesanne ning mis maakondlik ühisosa ja arendusvõimalused? Selgitati maakonna turvalisuse nõukogu ülesandeid ja omavalitsuste osa selles. Anti võimalus teha ettepanekuid poliitikakujundajatele ja õigusloomega tegelejatele.

Tegevuse eesmärk

Foorumiga sooviti saada selgemaks, mis on riigi ootused piirkondlikule tervise ja turvalisuse edendamisele ning selle koordineerimisele.

Lõuna-Eesti otsustajatel ja aktiivsetel sädeinimestel oli võimalus kaasa rääkida ning teha ettepanekuid poliitikakujundajatele ja õigusloomega tegelejatele. Vaadeldi näiteks järgmisi küsimusi.

- Kuidas võiks toimuda valdkondadevaheline ennetus piirkondlikul tasandil?
- Millised peaksid olema struktuurid?
- Kuidas peaks toimuma rahastus?
- Milliste uute ägedate algatustega võiks tegeleda?

Arutelul said kokku eri tasandite esindajad (riik, maakond, kohalik omavalitsus ja vabakond), et rääkida selgemaks heaolu ja turvalisuse kujundamise sõlmkohad.

Tegevuse sihtrühm

Maakonna turvalisuse nõukogu liikmed, maakonna tervisenõukogu liikmed, kaasatud pooled, kogukondade esindajad, Eesti Punane Rist ja Eesti Külaliikumine Kodukant

Tegevuse kirjeldus

Vaatluse all olid järgmised küsimused.

1. Tervise ja turvalisuse edendamise vajalikkus. Miks on tegevus vajalik? Mis probleemi lahendame? Kelle probleemi lahendame? Kuidas lahendame? Kes on probleemi pooled? Mida tahame saavutada? Mis kasu saab omavalitsus? Milles väljendub KOVi kasutegur? Kuidas koos heaoluvaldkonda arendada? Milline on valdkondadevahelises koostöös igapäevane roll, panus või tegevus?
2. Toodi esile turvalisuse ja heaolu edendamise ning õnnetuste ja vigastuste

ennetamise maakondlikud probleemkohad, takistused ja lahendamist vajavad ülesanded. Samuti esitati ettepanekuid, kuidas probleeme lahendada ning õigusakte, struktuure ja finantseerimismudeleid riigis, regioonis, maakonnas, KOVis ja kogukonnas täpsustada.

3. Sõnastati maakonna heaolu- ja turvalisusvaldkonna 2021. aasta oodatavad põhitegevused ja -eesmärgid ning arutleti, mis projekte ja tegevusi võiks viia ellu rahast, mille on Sotsiaalministeerium ja Siseministeerium maakondadele 2021. aastal eraldanud (RTA, ESF, elanikkonnakaitse eraldised maakondadele, projektitaotlusvoorud ja muud finantsallikad). Koroonapandeemiaga seotud tegevused ja projektid.

4. Mis on maakonna kesksed turvalisusküsimused ja -teemad? Arendati arutelu, pidades silmas kohalike omavalitsuste valimisi, näiteks maakonna põhilised turvalisusprobleemid, mis vajavad lahendamist ja millega kohalikud poliitikud peaksid rinda pistma.

5. Koostöövõrgustike tegevuse kindlaksmääramine, et võimestada paikkonna ennetustegevust. Võrgustike toetamise ootused ja võimalused.

5.1. Mis koostöövõrgustikud on olemas ja kuidas viivad need maakonnas ellu tervist ja turvalisust toetavat elukeskkonda?

5.2. Siseministeeriumi eestvedamisel on loodud vabatahtlike koostöövõrgustik, et edendada turvalisust, viia ellu ennetustegevust ja lahendada kriise.

5.2.1. Kuidas hinnatakse maakonnas, omavalitsustes ja kogukondades külaliikumise Kodukant ja Punase Risti piirkondlike esinduste kirjeldatud rolli vabatahtliku tegevuse koordineerijana?

5.2.2. Mida oleks vaja teha, et pakutud süsteem hakkaks tööle?

Tegevuse tulemus

Tulemuse kirjeldus

Valmis ülevaade arutelust, mille tulemusena sõnastati esmaeesmärgid ja -tegevused.

Tegevused:

- nõukogu töö eesmärgistamine ja sihtide seadmine ning pikem planeerimine
- vaimne tervis, sh noored, ja inimestega töötavate spetsialistide tugi
- alkoholi tarvitamise vastane tegevus, narkootikumide tarvitamine ja noorte riskikäitumine, lahendused ja programmid
- kortermajade elanikkonnakaitse käsitlemine
- liiklusohutus: valgustatud ülekäigurajad ja bussipeatused (KOV)
- piirkondlike vajaduste kindlakstegemine ja tegevusplaanide koostamine

Projektid:

- vaimse tervise õe tegevuse laiendamine
- Murdepunkt, SPIN-programm
- koostöö koolidega, vaimne tervis
- Rajaleidja
- KOVi liiklusohutus
- kortermajad: ühislahendus (Kaitseliit, Päästeamet, Politsei- ja Piirivalveamet, KOV jne)

Kokkuvõtte alusel saab luua maakonna turvalisuse nõukogu ja tervisenõukogu

tegevusplaanidesse jätkutegevusi ning arendada lahendusi ja koostööd.

Kokkuvõte maakondlikust arutelust

Jõgevamaa ootab, et riik reguleeriks rohkem. Meeskonna ettepanekul tuleks teemat käsitleda konkreetset kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses ja seda mitte ainult kohustusena, vaid koos rahaliste vahenditega.

Heaoluvaldkonna prioriteedid ja tegevussuunad, näiteks vaimne tervis, noored, elanikkond, tugiteenuste olemasolu ja vaimse tervise õde, tuleb kavandada pikemale ajateljele. Need ei tohi sõltuda poliitilistest tõmbetuultest. Oluline rõhk tuleb panna teenuste laiendamisele.

Eri valdkondade osalejad töid foorumil ühise juurprobleemina välja alkoholi liigtarvitamise. Paikkonnad peavad panema seljad kokku ja pidama aru, kuidas riiki mõjutada. SA Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskuse arenduse, tervisedenduse ja siseturvalisuse spetsialisti Maiu Veltbachi sõnul töötatakse kohalikul tasandil küll välja programmid, kuid tuleks mõelda, kuidas saaks tõhusamalt, et ei tekiks nii palju uusi sõltlasi.

Nõuanded teistele

Oli kartus, et kohalike omavalitsuste juhid ei osale ja arutelu jääb kesiseks. Kuigi kõik omavalitsuste juhid tõesti ei osalenud, oli meeskondlik arutelu siiski sisukas.

Allikad

<https://heaolufoorum.ee/teematoad/turvalisuse-edendamine>